

Noves tendències en la creació musical

2014/2015

Codi: 100661

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500240 Musicologia	OT	3	0
2500240 Musicologia	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: German Gan Quesada

Correu electrònic: German.Gan@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

Es recomana expressament haver cursat i superat les assignatures "Anàlisi musical" i "La música dels segles XX i XXI", atès el caràcter complementari dels continguts d'aquestes assignatures.

Objectius

- Conèixer les tendències i manifestacions més rellevants de l'evolució de la creació musical "acadèmica" des de 1975 fins a l'actualitat.
- Connectar els discursos musicals contemporanis amb el context sociocultural, intel·lectual, estètic i científic que els envolta.
- Fer servir les darreres tendències metodològiques en els àmbits de l'anàlisi i l'estètica de la creació contemporània.
- Oferir eines sistemàtiques, conceptuals i terminològiques adients per a l'expressió oral i escrita dels continguts propis de l'assignatura.

Competències

Musicologia

- Analitzar críticament les obres musicals des de qualsevol punt de vista de la disciplina musicològica.
- Conèixer i comprendre l'evolució històrica de la música i les seves característiques tècniques, estilístiques, estètiques i interpretatives des d'una perspectiva diacrònica.
- Identificar i contrastar les diferents vies de recepció i consum musicals en la societat i en la cultura de cada època.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Reconèixer el paper de la música a la societat actual, la seva funció en les arts de l'espectacle, la relació amb la cultura audiovisual i amb la tecnologia i la informàtica, i també amb les empreses d'oci i de cultura.
- Reconèixer i apreciar les manifestacions musicals de les cultures no occidentals, tradicionals i de l'àmbit popular i urbà.
- Relacionar les creacions musicals amb els seus diferents contextos, discriminant les funcions socials de la música, el seu paper i el del músic en la societat i en relació amb les altres manifestacions artístiques.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Afrontar l'anàlisi de la creació musical del nostre temps amb les eines musicològiques i d'acostament interdisciplinari apropiades.
2. Analitzar les idees artístiques sobre un fenomen artístic en un determinat context cultural.
3. Analitzar un fet d'actualitat relacionant-lo amb els seus antecedents històrics.
4. Definir els processos de periodització i de classificació estilística i tipologia usuals en la conceptualització històrica del fet musical.
5. Examinar les relacions entre creació musical contemporània, dins la tradició històrica, i altres manifestacions musicals vigents en el període d'estudi (músiques del món, músiques populars urbanes).
6. Exposar els coneixements sobre la història, l'art o altres moviments culturals.
7. Identificar les connexions entre la creació musical actual i les circumstàncies sociopolítiques i culturals en què té lloc.
8. Integrar les noves tendències en la creació musical a l'evolució històrica general i observar-ne la incardinació en el panorama sociopolític en què s'emmarquen.
9. Localitzar i avaluar el paper de la música en els diferents sectors de les societats contemporànies en funció del moment històric i també de la seva finalitat artística.
10. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
11. Preparar exposicions orals correctes sobre una matèria analítica i adequar-les al nivell i les expectatives de l'audiència o grup.
12. Relacionar els canvis tecnològics i científics de cada època amb la creació i la recepció de la música.
13. Resoldre problemes d'índole metodològica en l'àmbit de la musicologia.
14. Utilitzar el vocabulari i les eines bàsiques que permetin descriure i transmetre els coneixements adquirits mitjançant presentacions orals de contingut musicològic efectives i adaptades a l'audiència.

Continguts

Tema 1. Diàlegs amb la/les tradició/ns: estratègies intertextuals.

Tema 2. Perspectives neos-: cap a una reinterpretació de sistemes harmònics i compositius.

Tema 3: La pervivència de l'actitud expresionista.

Tema 4: Músiques obertes i noves grafies: l'espai de/en la partitura.

Tema 5: La renovació del llenguatge harmònic: espectralisme i microtonalismes.

Tema 6: La rellevància del gest (I): microsintaxi tímbrica del so.

Tema 7: La rellevància del gest (II): acció musical i escènica.

Tema 8: Homo tecnologicus: les eines electròniques i informàtiques.

Tema 9: La hibridació amb "altres" músiques: camins laterals?

Tema 10: Panorama I (Catalunya/Espanya 1975-2000): pes i redefinició de l'avantguarda.

Tema 11: Panorama II (Catalunya/Espanya 2000-2014): futur [=] present.

Metodologia

- Les sessions presencials serviran com a introducció estètica i estilística general dels continguts de l'assignatura, seguida del comentari analític de una selecció de partitures i/o audicions representatives de cadascuna d'elles.

- La preparació del treball en grup que constitueix una part molt rellevant de l'avaluació global de l'assignatura serà del tot tutoritzada pel professor responsable, pel que fa a tria del tema, cerca bibliogràfica preliminar i perspectiva metodològica; es requereix, doncs, un ús recurrent dels horaris de tutories individuals, així com l'aprofitament de la tutoria grupal.

- Al llarg del quadrimestre es recomanarà l'assistència a concerts o representacions escènico-musicals [duts a terme a l'entorn del Vallès o Barcelona] que es relacionen amb els continguts de l'assignatura, amb l'objectiu, si escau, de preparar-la en classe i comentar-ne en grup les impressions rebudes. Tot i quedar fora de l'itinerari avalatiu general, s'ofereix a l'alumne la possibilitat de redactar una breu memòria d'aquests events, per tal de matissar la seva qualificació final.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Sessions presencials de caire teòric-pràctic	39	1,56	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12
Tipus: Supervisades			
Tutories individuals / grupals	4,5	0,18	
Tutorització del treball de grup	20	0,8	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Tipus: Autònomes			
Cerca bibliogràfica i audiovisual	18	0,72	1, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13
Estudi personal i preparació de materials de l'assignatura	20	0,8	
Preparació treball de grup	25	1	1, 11, 13, 14

Avaluació

- Prova escrita final, de contingut teòric-pràctic [primera setmana de juny de 2015]

- Ressenyes de articles (2): els textos es facilitaran a l'alumne en dos etapes: finals de febrer de 2015 i mitjans abril 2015. Es determinarà a l'inici de l'activitat docent de l'assignatura les dates de lliurament parcial d'aquest ítem d'avaluació, així com l'extensió, format i vies de lliurament adients.

- Treball en grup: al llarg del mes de febrer de 2015 es constituïran grups de 4 alumnes que, sota la tutorització del professor responsable, hauran de acordar amb ell un tema escaient de recerca sobre els continguts de l'assignatura, així com la perspectiva metodològica més adequada. Aquest treball s'avaluarà sobre tres evidències: el lliurament del guió de l'exposició (10%), la qualitat dels materials de presentació (15%) i la fluïdesa, claredat i concisió de l'exposició oral (30%); un cop conformats el grups i triada la temàtica dels treballs, es determinarà un calendari d'exposició oral (segona quinzena de maig de 2015).

La superació dels quatre ítems d'avaluació és independent i obligatòria per completar el recorregut de l'assignatura; els percentatges que s'hi adjudiquen són indivisibles.

Atesos el caràcter grupal del treball de recerca i la naturalesa continuada de l'avaluació i, la possibilitat de reavaluació es limita als dos primers ítems (prova escrita final i lliurament de les dos ressenyes d'articles), prèvia consulta amb el professor responsable i en la data establerta a l'efecte per la Facultat.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Lliurament de dos ressenyes sobre articles de contingut musicològic	20%	0	0	1, 4, 7, 13, 14
Prova escrita final	25%	1,5	0,06	1, 5, 7, 8, 9, 12, 14
Treball en grup [elaboració de guió i materials de presentació]	25%	13	0,52	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14
Treball en grup [exposició oral]	30%	9	0,36	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14

Bibliografia

N. B. No s'hi inclouen diccionaris, enciclopèdies, monografies ni estudis sobre compositors específics.

Adell, Joan-Elies y Jaume Radigales, eds. (Des)acords. Música i músiques als Països Catalans (1975-2009). Vilanova i la Geltrú: El Cep i la Nasa, 2009.

Bosseur, Dominique y Jean-Yves Bosseur. Révolutions musicales. La musique contemporaine depuis 1945. s.l. : Minerve, 1999 (5^a ed.).

Bosseur, Jean-Yves y Pierre Michel. Musiques contemporaines. Perspectives analytiques (1950-1985). s.l.: Minerve, 2007.

Collins, Nick y Julio d'Escrivan (eds.) The Cambridge Companion to Electronic Music. Cambridge: Cambridge University Press, 2007.

Cook, Nicholas y Anthony Pople. The Cambridge History of Twentieth-Century Music. Cambridge and New York: Cambridge University Press, 2004.

Cooke, Mervyn, ed. The Cambridge Companion to Twentieth-Century Opera. Cambridge and New York: Cambridge University Press, 2008.

Darbon, Nicolas. Musica Multiplex. Dialogue du simple et du complexe en musique contemporaine. Paris: L'Harmattan, 2007.

Dávila, Ana María y Javier Pérez Senz. Compositors d'avui. Guia de la música contemporània a Catalunya. Barcelona: Caixa Catalunya - Obra Social, 2008.

Dibelius, Ulrich. La nueva música a partir de 1945. Madrid: Akal, 2004.

Doce notas preliminares, 8 (2001). "Postmodernidad, veinte años después".

Fernández Guerra, Jorge. Cuestiones de ópera contemporánea. Metáforas de supervivencia. Madrid: Ed. Gloria Collado, 2009.

García Laborda, José M.^a (ed.). La música moderna y contemporánea a través de los escritos de sus protagonistas (una antología de textos comentados). Sevilla: Doble J, 2010 (2ª ed.).

Gloag, Kenneth. Postmodernism in Music. Cambridge: Cambridge University Press, 2012.

González Lapuente, Alberto, ed. Historia de la música en España e Hispanoamérica, vol. 7: La música del siglo XX. Madrid: Fondo de Cultura Económica, 2012.

Griffiths, Paul. Modern Music and after. Directions since 1945. New York: Oxford University Press, 1995.

Heile, Björn, ed. The Modernist Legacy. Essays on New Music. Aldershot: Ashgate, 2009.

Holmes, Thomas B. Electronic and Experimental Music: Pioneers in Technology and Composition. London and New York: Routledge, 2008.

Lester, Joel. Enfoques analíticos de la música del siglo XX. Madrid: Akal, 2005.

Manning, Peter. Electronic and Computer Music. Oxford: Oxford University Press, 2013 (4ª ed.).

Marco, Tomás. Historia de la música occidental del siglo XX. Madrid: Alpuerto, 2003.

Marco, Tomás. La creación musical en el siglo XXI. Pamplona: Universidad Pública de Navarra, 2007.

Morgan, Robert P. La música del siglo XX. Una historia del estilo musical en la Europa y la América modernas. Madrid: Akal, 1994.

Noya, Javier. Armonía universal. Música, globalización cultural y política internacional. Madrid: Biblioteca Nueva, 2011

Nexus, 37 (primavera 2007). "La música contemporánea: nous reptes a Catalunya i a Europa".

Nyman, Michael. Música experimental. De John Cage en endavant. Girona: Documenta Universitaria, 2006.

Potter, Keith, Kyle Gann y Pwyll ap Siôn (eds.). The Ashgate Research Companion to Minimalist and Postminimalist Music. Aldershot: Ashgate, 2013.

Ramaut, Béatrice. Musique et postmodernité. Paris: P.U.F., 1998.

Ramos, Francisco. La música del siglo XX. Una guía completa. Madrid: Turner, 2013.

Ross, Alex. El ruido eterno. Barcelona: Seix Barral, 2009.

Schwartz, Elliott y Daniel Godfrey. Music since 1945. Issues, Materials, and Literature. Belmont (CA): Wadsworth/Thomson Learning, 1993.

Supper, Martin. Música electrónica y música con ordenador. Historia, estética, métodos, sistemas. Madrid: Alianza Editorial, 2004.

Whittall, Arnold. Exploring Twentieth-Century Music. Tradition and Innovation. Cambridge: Cambridge University Press, 2003.

Whittall, Arnold. Musical Composition in the Twentieth Century. New York: Oxford University Press, 1999.

www.accompositors.com Associació Catalana de Compositors

brahms.ircam.fr Base de datos Brahms (IRCAM)

Noves tendències en la creació musical 2014 - 2015

www.composers21.com The Living Composers Project

digital.march.es Base de datos Clamor (Fundación Juan March)

Espacio sonoro (2004) espaciosonoro.tallersonoro.com

Contemporary Music Review (1984) www.tandfonline.com/loi/gcmr20#.UdsA0KxmPKc

Perspectives of New Music (1962) www.perspectivesofnewmusic.org